

Staro

NATUUR EN
BUITENGEBIED

Quickscan flora en fauna

Maarsbergseweg 18 te Leersum
Rapportnummer 15-0311

www.starobv.nl

Quickscan flora en fauna

Maarsbergseweg 18 te Leersum

Februari 2016

Rapportnummer: 15-0311

In opdracht van: Studio voor Architectuur & Interieur de Linden
Nieuwstraat 11
3961 AE Wijk bij Duurstede

Uitgevoerd door: Staro Natuur en Buitengebied
Lodderdijk 38a
5421 XB Gemert
tel. 0492-450161
fax. 0492-450162
www.starobv.nl

Veldonderzoek: L. Hulsen MSc

Auteur: L. Hulsen MSc

Kwaliteitscontrole: ir. E. Claassen

Inhoud

1	Inleiding	4
1.1	Aanleiding	4
1.2	Doel	4
1.3	Zorgplicht	4
1.4	Leeswijzer	4
2	Plangebied	6
2.1	Ligging en beschrijving plangebied	6
2.2	Voorgenomen plannen	8
3	Methode	9
4	Natuurwaarden	10
4.1	Beschermde gebieden	10
4.2	Beschermde soorten	12
4.2.1	Flora	12
4.2.2	Vlinders en libellen	12
4.2.3	Mieren en kevers	13
4.2.4	Vissen	14
4.2.5	Reptielen en amfibieën	14
4.2.6	Vogels	17
4.2.7	Zoogdieren	19
5	Conclusies	23
	Geraadpleegde bronnen	26
	Bijlage 1 Wet- en regelgeving	

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Initiatiefnemer is voornemens de bestemming van het perceel aan de Maarsbergseweg 18 te Leersum te wijzigen van bedrijfswoning naar woonbestemming. De huidige gebouwen zullen gesloopt worden om een nieuwe woning terug te plaatsen. Ten behoeve van de planologische procedures is het noodzakelijk te onderzoeken welke natuurwaarden actueel in het gebied aanwezig zijn en op welke wijze de werkzaamheden hierop effect hebben. Dit om te voorkomen dat in strijd met de natuurwetgeving gehandeld zal worden.

1.2 Doel

Doel van het onderliggende onderzoek is te bepalen of de wijzigingen binnen het plangebied mogelijk leiden tot overtreding van de natuurwetgeving. Voor soortbescherming is hierbij de Flora- en faunawet van belang. Gebiedsbescherming is vastgelegd in de Natuurbeschermingswet 1998 (o.a. Natura 2000) en het Natuurnetwerk Nederland (NNN) (voorheen EHS). In bijlage 1 wordt deze wet- en regelgeving uitgebreid beschreven.

Het in deze rapportage beschreven onderzoek heeft tot doel het vaststellen van de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten die zijn opgenomen in de tabellen van beschermde flora en fauna in het kader van de Flora- en faunawet. Tevens heeft het onderzoek tot doel vast te stellen op welke wijze en in welke mate de voorgenomen ontwikkeling invloed kan hebben op het eventueel voorkomen van beschermde soorten. Op basis van dit onderzoek kan worden vastgesteld welke maatregelen getroffen en vervolgstappen genomen dienen te worden om te voorkomen dat in strijd met de natuurwetgeving zal worden gehandeld. Aanvullend zal worden bepaald of voorgenomen ontwikkelingen effect hebben op de beschermde natuurwaarden van nabijgelegen natuurgebieden.

1.3 Zorgplicht

Voor alle in het wild levende planten en dieren, ook niet beschermde soorten, kent de Flora- en faunawet een zorgplicht. Deze zorgplicht (artikel 2 Flora- en faunawet) houdt in dat planten en dieren niet onnodig vernield/gedood of verstoord mogen worden. Dit betekent dat handelingen (of het nalaten hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor planten en/of dieren, niet mogen worden uitgevoerd.

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt een beschrijving gegeven van het plangebied en de voorgenomen ontwikkelingen. In hoofdstuk 3 wordt de gebruikte onderzoeksmethode besproken. De mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten en gebieden en de

effecten van de geplande ingrepen op aanwezige beschermde natuurwaarden worden beschreven in hoofdstuk 4. In dit hoofdstuk wordt tevens ingegaan op de mogelijke noodzaak tot het treffen van mitigerende maatregelen. In het laatste hoofdstuk zijn de conclusies uiteengezet.

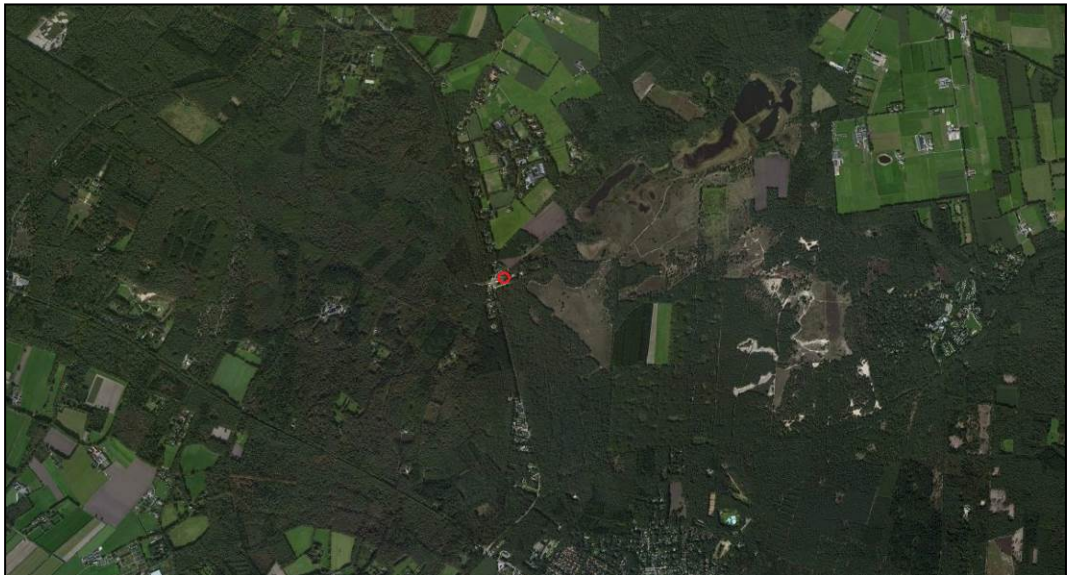
2 Plangebied

2.1 Ligging en beschrijving plangebied

Het plangebied ligt in het buitengebied van Leersum, gemeente Utrechtse Heuvelrug. De wijdere omgeving van het plangebied bestaat uit landbouw- en natuurgebied. Het plangebied grenst aan de zuidkant aan de Maarsbergseweg en is rondom omgeven door bos. Zeer nabij is het natuurgebied “Leersumse Veld” gelegen. Het Leersumse Veld is een gebied met heide, stuifzand en water.

In de huidige situatie bestaat het plangebied uit een woning, 2 bijgebouwen, een container en siertuin. In de tuin zijn de restanten van een vijver waar te nemen, maar deze bevat geen water meer. Een deel van de tuin bestaat uit braakliggende grond.

De ligging van het plangebied is weergegeven in figuur 1 en de grove begrenzing in figuur 2. Op pagina 7 en 8 is een foto-impressie van het plangebied opgenomen.

Figuur 1. Ligging plangebied (rode cirkel) (bron: Bing Maps)

Figuur 2. Begrenzing van het plangebied (rood omlijnd) (bron: Bing Maps)

Foto 1. Woning vanaf Maarsbergseweg

Foto 2. Zijaanzicht woning

Foto 3. Achteraanzicht woning en noordelijk deel plangebied

Foto 4. Bijgebouw

Foto 5. Container

Foto 6. Bijgebouw

Foto 7. Restanten vijver

Foto 8. Tuin

2.2 Voorgenomen plannen

De voorgenomen plannen bestaan uit het slopen van de bestaande gebouwen en het plaatsen van een nieuwe woning en eventueel bijgebouw. Ten behoeve van deze plannen zal de bestemming bedrijfswoning gewijzigd worden naar woonbestemming.

3 Methode

In het kader van deze quickscan heeft een bronnenonderzoek plaatsgevonden waarbij gekeken is naar gebiedsgerichte bescherming en mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten in het plangebied. Er is voor het soortenonderzoek gebruikgemaakt van gegevens van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) en de websites Vlindernet.nl, Libellennet.nl, Waarneming.nl en Telmee.nl en diverse verspreidingsatlassen. De gegevens over vleermuizen, amfibieën, reptielen, vissen, vlinders en libellen zijn onder andere uit dergelijke atlassen afkomstig.

Voor de gebiedsgerichte bescherming is gekeken naar de aanwezigheid van relevante natuurterreinen in de omgeving. De ligging van Natuurbeschermingswet 1998 gebieden (o.a. Habitat- en Vogelrichtlijngebieden) en het Natuurnetwerk Nederland in de nabijheid van het plangebied zijn onderzocht.

Daarnaast heeft een veldbezoek plaatsgevonden waarbij alle op de locatie aanwezige biotopen zijn opgenomen. De aanwezigheid van deze biotopen vormt de basis voor de mogelijkheid tot het voorkomen van beschermde soorten. Naast de biotopen zijn directe en indirecte aanwijzingen opgenomen die duiden op het voorkomen van beschermde soorten. Dergelijke aanwijzingen zijn bijvoorbeeld het fysiek aantreffen van exemplaren van soorten en het aantreffen van holen, uitwerpselen, prooi-resten, vraat-, loop- en veegsporen. Deze waarnemingen zijn bij de beoordeling betrokken. De aanwezige biotopen zijn vergeleken met de habitateisen van beschermde planten- en diersoorten. Op basis van deze vergelijking is beoordeeld welke van deze soorten in het plangebied kunnen voorkomen. Een eenmalig veldbezoek is nadrukkelijk geen volledige inventarisatie. Dat betekent dat op basis van een eenmalig veldbezoek het voorkomen van soorten niet per definitie is uit te sluiten. De bevindingen van het veldbezoek en het literatuuronderzoek zijn vervolgens gebundeld in deze rapportage.

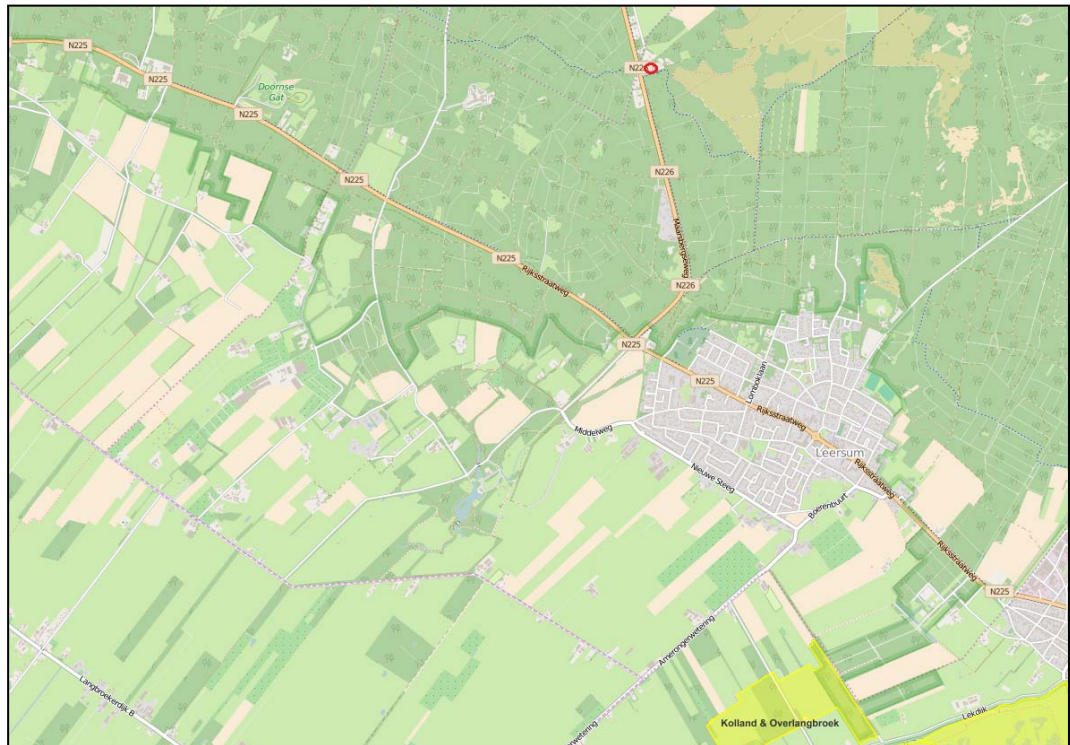
Het veldbezoek dat voor dit onderzoek is uitgevoerd, heeft plaatsgevonden op 4 februari 2016 in de middag onder de volgende weersomstandigheden: regenachtig en circa 5 °C.

4 Natuurwaarden

4.1 Beschermde gebieden

Natuurbeschermingswet 1998

Uit de kaarten van de gebiedendatabase op de website van het ministerie van Economische Zaken (EZ) blijkt dat het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied op ongeveer 3,9 kilometer ten zuiden van het plangebied ligt. Dit betreft het Natura 2000-gebied “Kolland & Overlangbroek”.

Figuur 3. Plangebied (rode cirkel) ten opzichte van Natura 2000-gebied (geel) (bron: <http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000>)

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Zoals blijkt uit gegevens van de provincie Utrecht is het plangebied binnen het Natuurnetwerk Nederland (voorheen EHS) gelegen. Echter, kijken we naar de beheertypen- en ambitiekaart dan rust er geen beheertype op het plangebied (figuur 4). Op het omliggende gedeelte van het NNN rust het beheertype N15.02 Dennen-, eiken- en beukenbos.

Figuur 4. Plangebied (rode cirkel) ten opzichte van NNN (bron: webkaart.provincie-utrecht.nl)

Effectbeoordeling

Het onderzoeksgebied ligt op circa 4 kilometer van het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied. Vanwege de afstand tot Natura 2000-gebieden, zijn effecten van de voorgenomen ontwikkeling hierop uitgesloten.

Het plangebied is gelegen binnen het NNN. Er rust geen beheertype op het plangebied. Effecten op het NNN kunnen alleen optreden middels externe werking. Uit de EHS-wijzer van de Provincie Utrecht blijkt dat het voor de effect bepaling van de voorgenomen plannen op het NNN van belang is of het gaat om een kleinschalige of grootschalige uitbreiding van de bestaande functie. Het voornemen is om de bestemming bedrijfswoning te wijzigen in woonbestemming. Met deze wijziging vindt er geen uitbreiding van de huidige functie plaats. De functie van het plangebied wijzigt feitelijk niet, het is en blijft bewoond. Gezien het lokale karakter van de voorgenomen ontwikkeling, het slopen van de huidige gebouwen en plaatsen van een nieuwe woning, zijn negatieve effecten op het NNN redelijkerwijs uit te sluiten.

Conclusie

De voorgenomen plannen zullen geen effect hebben op het Natura 2000-gebied en het NNN.

4.2 Beschermde soorten

Deze paragraaf beschrijft het mogelijk voorkomen van beschermde soorten in het plangebied. Per soortgroep wordt beschreven welke soorten worden verwacht, wat de mogelijke effecten van de ingreep zijn en of er mitigerende en/of compenserende maatregelen nodig zijn.

4.2.1 Flora

Het plangebied betreft deels een aangelegde tuin en deels braakliggende grond. Tijdens het veldbezoek zijn enkel algemeen voorkomende plantensoorten waargenomen. Bevindingen uit het veldbezoek tonen aan dat geschikte biotopen voor zwaardere beschermde plantensoorten in het plangebied ontbreken.

Conclusie

Het voorkomen van beschermde planten in het plangebied kan redelijkerwijs worden uitgesloten.

4.2.2 Vlinders en libellen

Uit gegevens van de NDFF blijkt dat binnen één kilometer van het plangebied de beschermde dagvlindersoort heideblauwtje (FFtabel 3) voorkomt. Op een afstand van één tot vijf kilometer van het plangebied komt de soort rouwmantel (FFtabel 3) voor. De beschermde keizersmantel (FFtabel 3) is waargenomen op een afstand van vijf tot tien kilometer van het plangebied.

Het heideblauwtje (FFtabel 3) komt voor in heideterreinen (Vlinderstichting). Waarschijnlijk komt het heideblauwtje voor op de heide van het nabijgelegen natuurgebied "Leersumse Veld". Het plangebied voldoet niet aan de habitateisen van het heideblauwtje. Omdat het plangebied dicht bij heideterrein is gelegen kan er echter niet uitgesloten worden dat het heideblauwtje incidenteel waargenomen kan worden in het plangebied.

De rouwmantel (FFtabel 3) komt enkel nog als zwerver voor in Nederland (Vlinderstichting). De exemplaren die in de omgeving van het plangebied zijn waargenomen betreffen hoogstwaarschijnlijk zwervers. Het plangebied voldoet niet aan de habitateisen van de rouwmantel. Mogelijk voldoet de omgeving van het plangebied hier wel aan. Er kan niet worden uitgesloten dat incidenteel een zwervende rouwmantel voorkomt in het plangebied.

Keizersmantel (FFtabel 3) kan voorkomen in bosranden waar veel viooltjes groeien. Het viooltje is de waardplant van de keizersmantel. Er kan niet worden uitgesloten dat keizersmantel voorkomt in het nabijgelegen natuurgebied en incidenteel zwervend in het plangebied kan worden aangetroffen.

Bevindingen van het veldbezoek tonen aan dat in het plangebied geen geschikte biotopen aanwezig zijn voor het voorkomen van beschermde dagvlindersoorten. Beschermde dagvlinders hebben specifieke habitateisen; het plangebied voldoet hier niet aan.

Uit gegevens van de NDFF blijkt dat op een afstand van vijf tot tien kilometer van het plangebied de beschermde libelsoorten groene glazenmaker en rivierrombout (beide FFtabel 3) voorkomen. Het is mogelijk dat een algemene libelsoort incidenteel in het plangebied foerageert.

De groene glazenmaker (FFtabel 3) is sterk gebonden aan water met krabbescheervegetatie en zal er niet ver vandaan zwerven (Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, 2002). Gezien de afstand waarop de groene glazenmaker voorkomt ten opzichte van het plangebied en de kenmerken van het plangebied kan het voorkomen van groene glazenmaker in het plangebied worden uitgesloten.

De rivierrombout (FFtabel 3) komt voor langs de grote rivieren. Buiten het rivierengebied komt de soort nauwelijks voor (Libellenet.nl). Het voorkomen van rivierrombout in het plangebied kan worden uitgesloten.

Effectbeoordeling

Er kan niet worden uitgesloten dat er incidenteel een zwerende rouwmantel, keizersmantel of heideblauwtje (alle FFtabel 3) kan worden waargenomen in het plangebied. Het plangebied betreft geen essentieel leefgebied voor deze soorten. Het kan uitgesloten worden dat de voorgenomen plannen negatieve effecten hebben op het mogelijk incidenteel voorkomen van rouwmantel, keizersmantel of heideblauwtje.

Conclusie

Mogelijk komt incidenteel een zwerende rouwmantel, keizersmantel of heideblauwtje (alle FFtabel 3) voor in het plangebied. Het kan uitgesloten worden dat de voorgenomen plannen negatieve effecten hebben op deze soorten.

4.2.3 Mieren, kevers en slakken

Beschermde soorten mieren en houtkevers zijn afhankelijk van bijzondere habitattypen als oude (naald)bossen. Deze biotopen zijn niet aanwezig in het plangebied.

Beschermde waterkevers zijn afhankelijk van grote, permanent stilstaande wateren. Er is geen water aanwezig in het plangebied.

Uit gegevens van het Compendium voor de Leefomgeving blijkt dat de beschermde wijngaardslak (FFtabel 1) voorkomt in de omgeving van het plangebied. Het voorkomen van de wijngaardslak in het plangebied kan niet worden uitgesloten.

Effectbeoordeling

Indien de beschermde wijngaardslak (FFtabel 1) voorkomt in het plangebied kunnen de voorgenomen werkzaamheden negatief effect hebben op het voorkomen van de soort.

Mitigerende maatregelen

Voor de soorten van FFtabel 1 geldt in het kader van ruimtelijke ontwikkeling een algehele vrijstelling. Het is derhalve niet noodzakelijk om mitigerende maatregelen te nemen voor de wijngaardslak (FFtabel 1).

Conclusie

Er komen geen beschermde soorten mieren en kevers voor in het plangebied. Mogelijk komt de beschermde slakkensoort wijngaardslak (FFtabel 1) voor in het plangebied. Voor de soorten van FFtabel 1 geldt in het kader van ruimtelijke ontwikkeling een algehele vrijstelling. Het is derhalve niet noodzakelijk om mitigerende maatregelen te nemen.

4.2.4 *Vissen*

Er is geen water aanwezig in het plangebied. Het voorkomen van beschermde vissen in de omgeving van het plangebied is daarom niet nader onderzocht. Er kan worden uitgesloten dat de voorgenomen plannen negatieve effecten hebben op beschermde vissen.

Conclusie

Het kan worden uitgesloten dat de voorgenomen plannen negatieve effecten op beschermde vissen hebben.

4.2.5 *Reptielen en amfibieën*

Verspreidingskaarten van RAVON en het boek 'De amfibieën en reptielen van Nederland' (Creemers et al. 2009) laten zien dat in de omgeving van het plangebied de beschermde amfibieënsoorten; bastaardkikker, bruine kikker; gewone pad en kleine watersalamander (alle FFtabel 1) voorkomen. Volgens gegevens van de NDFF komt binnen één kilometer van het plangebied de beschermde heikikker (FFtabel 3) voor. Op een afstand van één tot vijf kilometer van het plangebied zijn de amfibiesoorten kamsalamander, poelkikker en rugstreeppad (alle FFtabel 3) voor. Alpenwatersalamander (FFtabel 2) komt voor op een afstand van vijf tot tien kilometer van het plangebied.

De beschermde reptielsoorten levendbarende hagedis (FFtabel 2), hazelworm, ringslang en zandhagedis (alle FFtabel 3) komen voor binnen één kilometer van het plangebied (NDFF). Uit gegevens van waarneming.nl blijkt dat deze soorten voorkomen in het natuurgebied "Leersumse Veld".

Er is in het plangebied geen water aanwezig, waardoor kan worden uitgesloten dat er zich voortplantingshabitat van amfibieën in het plangebied bevindt.

Het plangebied is geschikt om te dienen als landbiotoop voor de minder kritische soorten van FFtabel 1, bastaardkikker, bruine kikker; gewone pad en kleine watersalamander. Het voorkomen van deze soorten in het plangebied kan niet worden uitgesloten.

De actieradius van Alpenwatersalamander (FFtabel 2) is ongeveer 400 meter (Creemers et al. 2009). Aangezien de soort voorkomt op meer dan vijf kilometer van het plangebied (NDFF en RAVON) is het voorkomen van Alpenwatersalamander in het plangebied redelijkerwijs uit te sluiten.

De heikikker (FFtabel 3) komt voor op de nabijgelegen heideterreinen van het Leersumse veld (waarneming.nl). De heikikker (FFtabel 3) komt vooral voor in vochtige heidegebieden. Hoewel het plangebied niet aan de habitateisen van de heikikker voldoet kan door de geringe afstand tot de heide niet worden uitgesloten dat er incidenteel een heikikker voor kan komen in het plangebied.

Het landhabitat van de kamsalamander (FFtabel 3) grenst meestal direct aan het voortplantingswater (Creemers et al. 2009). Aangezien er geen geschikt voortplantingswater aanwezig is in de directe omgeving van het plangebied en de kamsalamander is waargenomen op meer dan één kilometer van het plangebied kan het voorkomen van kamsalamander in het plangebied redelijkerwijs worden uitgesloten.

De poelkikker (FFtabel 3) kan voorkomen in bos en heidegebieden (RAVON). Tussen het voortplantingshabitat en het winterhabitat van de poelkikker kunnen enkele kilometers overbruggt worden (Creemers et al. 2009). Het kan niet worden uitgesloten dat het plangebied landhabitat vormt voor de poelkikker.

Rugstreeppad (FFtabel 3) is een pioniersoort, een soort van dynamische milieus. Rugstreeppad heeft goede vergraafbare zandige plekken nodig, evenals bos en ondiepe (tijdelijke) wateren als voortplantingslocatie in de omgeving. Zand is aanwezig ter plaatse van de grondopslag (foto 9), net buiten het plangebied. Het is uit te sluiten dat de rugstreeppad tijdens het voortplantingsseizoen geschikt water vindt in (de directe omgeving van) het plangebied. De grondopslag vormt echter wel geschikt winterhabitat voor rugstreeppad. Het plangebied zelf biedt geen geschikt winterhabitat aan de rugstreeppad, maar het kan niet uitgesloten worden dat er incidenteel een rugstreeppad in het plangebied kan worden aangetroffen.

De levendbarende hagedis (FFtabel 2) komt voornamelijk voor in heidegebieden of in ruigten (RAVON). Het voorkomen van levendbarende hagedis in het plangebied kan niet worden uitgesloten.

Foto 9. Grondopslag

Hazelworm komt veel voor op de heide, maar ook in bossen en tuinen kan de soort aangetroffen worden (Creemers et al. 2009). Het voorkomen van hazelworm in het plangebied kan niet worden uitgesloten.

Uit gegevens van waarneming.nl blijkt dat de ringslang (FFtabel 3) voorkomt in de nabijgelegen vennen van het Leersumse Veld. Gezien de kleine afstand tot het plangebied kan het voorkomen van ringslang in het plangebied niet worden uitgesloten. De ringslang is een goede kolonisator en kan buiten haar bekende leefgebied in bebouwd gebied worden aangetroffen (Creemers et al. 2009).

Zandhagedis (FFtabel 3) komt op wat grotere afstand (circa één kilometer) van het plangebied voor in het Leersumse Veld (waarneming.nl). De zandhagedis komt voor in heideterreinen met open zand waar hij genoeg zon kan vangen (RAVON). Het is redelijkerwijs uit te sluiten dat de zandhagedis in het plangebied kan worden aangetroffen. Het plangebied voldoet niet aan de habitateisen van de zandhagedis.

Effectbeoordeling

Het plangebied is geschikt om te dienen als landbiotoop voor de minder kritische soorten van FFtabel 1, zoals bastaardkikker, bruine kikker; gewone pad en kleine watersalamander. De voorgenomen plannen kunnen negatieve effecten hebben op mogelijk in het plangebied voorkomende algemene amfibieën; met de sloop en nieuwbouw kan landhabitat van deze soorten worden verstoord en/of vernietigd.

Indien de amfibiesoorten heikikker, poelkikker en/of rugstreeppad (alle FFtabel 3) en/of de reptielsoorten levendbarende hagedis, hazelworm en/of ringslang (alle FFtabel 3) voorkomen in het plangebied hebben de voorgenomen werkzaamheden negatieve effecten op deze soorten.

Mitigerende maatregelen

Voor de soorten van FFtabel 1 geldt in het kader van ruimtelijke ontwikkeling een algehele vrijstelling. Het is derhalve niet noodzakelijk om mitigerende maatregelen te nemen.

Om te voorkomen dat heikikker, poelkikker en/of rugstreeppad (FFtabel 3) aanwezig zijn op de bouwlocatie en dat deze soorten negatieve effecten ondervinden van de werkzaamheden kan de bouwlocatie ontoegankelijk

gemaakt worden voor amfibieën door het plaatsen van paddenschermen rond de bouwlocaties. Paddenschermen bestaan uit staand worteldoek van 50 centimeter hoog dat 15 centimeter wordt ingegraven en wordt verankerd aan paaltjes. Het paddenscherm dient geplaatst te worden in de periode april tot en met half juli en te blijven staan tot de werkzaamheden in het plangebied zijn afgerond. Het voortplantingsseizoen van de rugstreeppad en de poelkikker loopt van april tot en met augustus. Het voortplantingsseizoen van de heikikker loopt van half februari tot en met half juli (RVO, 2014). In de periode april tot en met half juli is het redelijkerwijs uit te sluiten dat heikikker, poelkikker en rugstreeppad zich in het plangebied bevinden, aangezien het plangebied geen voortplantingshabitat vormt.

Er is geen vaste periode aan te wijzen waarbinnen met zekerheid gesteld kan worden dat er geen beschermde reptielen aanwezig zijn in het plangebied. Er wordt aangeraden eventueel in het plangebied aanwezige beschermde reptielen weg te vangen binnen het geplaatste paddenscherm om vernietiging van de soorten levendbarende hagedis (FFtabel 2), hazelworm en/of ringslang (FFtabel 3) te voorkomen. Om de levendbarende hagedis (FFtabel 2) en soorten uit FFtabel 3 weg te mogen vangen dient een ontheffing aangevraagd te worden.

Conclusie

De voorgenomen plannen hebben een negatief effect op het landhabitat van amfibieën van FFtabel 1. Voor de soorten van FFtabel 1 geldt in het kader van ruimtelijke ontwikkeling een algehele vrijstelling. Het is derhalve niet noodzakelijk om mitigerende maatregelen te nemen.

Indien de amfibiesoorten heikikker, poelkikker en/of rugstreeppad (alle FFtabel 3) en/of de reptielsoorten levendbarende hagedis, hazelworm en/of ringslang (alle FFtabel 3) voorkomen in het plangebied hebben de voorgenomen werkzaamheden negatieve effecten op deze soorten.

Door het plaatsen van paddenscherm in de periode april tot en met half juli kan voorkomen worden dat de soorten heikikker, poelkikker en/of rugstreeppad negatieve effecten ondervinden van de voorgenomen werkzaamheden. Na het plaatsen van het paddenscherm dienen eventueel aanwezige levendbarende hagedis, hazelworm en/of ringslang uit het plangebied weggevangen te worden. Om de levendbarende hagedis (FFtabel 2) en soorten uit FFtabel 3 weg te mogen vangen dient een ontheffing aangevraagd te worden.

4.2.6 *Vogels*

Tijdens het veldbezoek zijn in het plangebied enkele algemeen voorkomende vogelsoorten waargenomen, waaronder bonte specht, merel en houtduif. Het onderzoeksgebied is geschikt als foerageergebied voor algemene vogelsoorten. Deze soorten kunnen broedgebied vinden in de aanwezige struiken in het plangebied.

Uit gegevens van de NDFF blijkt dat huismus en gierzwaluw binnen één kilometer van het plangebied voorkomen. Er zijn geen huismussen waargenomen binnen het plangebied. Maar omdat het veldbezoek niet

plaatsvond binnen de geschikte periode om huismussen te inventariseren en er in het plangebied geschikte broedlocaties voor huismussen aanwezig zijn kan het voorkomen van huismus binnen het plangebied niet worden uitgesloten. Huismussen kunnen bijvoorbeeld broeden onder dakpannen. Het bijgebouw op foto 10 biedt bijvoorbeeld geschikte broedlocaties.

Foto 10. Bijgebouw met geschikte broedlocaties voor huismus

Aangezien de gierzwaluw vooral voorkomt in steden en dorpen kan het voorkomen van gierzwaluwen in het plangebied redelijkerwijs worden uitgesloten.

Er zijn tijdens het veldbezoek geen jaarrond beschermde vaste rust- en verblijfplaatsen van vogels waargenomen in het onderzoeksgebied en de directe omgeving daarvan.

Volgens gegevens van de NDFF komt de kerkuil, ransuil en steenuil voor binnen één kilometer van het plangebied. Er zijn binnen het plangebied geen geschikte nestlocaties voor uilen aanwezig. Er kan niet worden uitgesloten dat de bomen rondom het plangebied een vaste rust- en of verblijfplaats vormen van kerk-, rans-, en/of steenuil. Mogelijk maakt het plangebied onderdeel uit van het grotere foerageergebied van kerk-, rans-, en/of steenuil. De uilen zullen met name gebruik maken van de omliggende akkerlanden, bosgebieden en/of heideterreinen.

Effectbeoordeling

Voor de algemeen voorkomende vogelsoorten geldt dat, indien exemplaren aan het broeden zijn, het verwijderen van bomen en beplanting niet kan plaatsvinden zonder deze dieren te verstoren.

Mogelijk komt de huismus voor binnen het plangebied. Indien de te slopen gebouwen broedlocaties van huismus bevatten zullen de voorgenomen ontwikkelingen negatieve effecten hebben op huismus. De vaste rust- en verblijfplaats van huismus is jaarrond beschermd.

Het plangebied vormt mogelijk onderdeel van het grotere foerageergebied van kerk-, rans-, en/of steenuil. Aangezien het plangebied slechts een klein deel van dit foerageergebied betreft en er ruim voldoende alternatieve foerageergebieden aanwezig zijn in de omgeving, zijn effecten op

foerageergebied van uilen redelijkerwijs uit te sluiten. Met de voorgenomen plannen verandert het gebruik van het plangebied, namelijk wonen, niet.

Mitigerende maatregelen

Door de bomen en struiken buiten het broedseizoen van vogels te verwijderen wordt voorkomen dat er negatieve effecten zullen optreden ten aanzien van algemeen voorkomende vogelsoorten. Het broedseizoen loopt globaal van half maart tot en met half juli.

De sloop van de gebouwen kan vernietiging van nesten van huismus tot gevolg hebben. Hiervoor dient een ontheffing van de Flora- en faunawet te worden aangevraagd. Alvorens de ontheffing kan worden aangevraagd is onderzoek naar de aanwezigheid van huismussen noodzakelijk. Op basis van de resultaten van het nader onderzoek kan worden vastgesteld of, en op welke plekken, nesten aanwezig zijn. Deze informatie is nodig om te bepalen of een ontheffing al dan niet dient te worden aangevraagd. Het onderzoek naar huismussen kan worden uitgevoerd in de periode april tot en met augustus.

Conclusie

Het plangebied is geschikt als foerageer- en broedgebied voor algemene vogelsoorten (FFtabel vogels). Als het verwijderen van bomen en struiken buiten het broedseizoen plaatsvindt, wordt voorkomen dat er negatieve effecten optreden ten aanzien van algemeen voorkomende vogelsoorten.

Het is niet uitgesloten dat de huismus voorkomt binnen het plangebied. Om te bepalen of huismus daadwerkelijk voorkomt in het plangebied en welke functie het plangebied voor de huismus heeft dient nader onderzoek plaats te vinden. Het onderzoek naar huismussen kan worden uitgevoerd in de periode maart tot en met juni.

Het plangebied vormt mogelijk onderdeel van het grotere foerageergebied van kerk-, rans-, en/of steenuil. Aangezien de functie van het plangebied niet wijzigt, zijn effecten op foerageergebied van kerk-, rans-, en/of steenuil uit te sluiten.

4.2.7 Zoogdieren

Vleermuizen

Uit de Atlas van de Nederlandse vleermuizen en Korsten en Regelink (2010) blijkt dat de soorten gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, kleine dwergvleermuis, rosse vleermuis, laatvlieger, tweekleurige vleermuis, gewone grootoorvleermuis, watervleermuis, meervleermuis, franjestaart, baardvleermuis, Brandts vleermuis en vale vleermuis (alle FFtabel 3) voorkomen in de omgeving van het plangebied.

Uit het veldbezoek is gebleken dat het onderzoeksgebied geschikt is als foerageergebied voor vleermuizen. De gebouwen bieden mogelijkheden voor verblijfplaatsen van vleermuizen. Tevens zijn holten aangetroffen in de bomen

rondom het plangebied die mogelijkheden bieden voor verblijfplaatsen van vleermuizen. Deze bomen zullen behouden blijven. Mogelijk biedt de Amerikaanse eikenlaan, waar het woonhuis aan gelegen is, een structuur die vleermuizen kunnen gebruiken als vliegroute. De werkzaamheden hebben hier echter geen betrekking op.

Overige zoogdieren

Het onderzoeksgebied kan (onderdeel van) het leefgebied vormen van soorten als mol, konijn en diverse algemene muizensoorten (alle FFtabel 1).

Uit gegevens van de NDFF blijkt dat binnen één kilometer van het plangebied de beschermde eekhoorn (FFtabel 2), boommarter en das (beide FFtabel 3) voorkomen. Op grotere afstand, één tot tien kilometer, zijn ook damhert (FFtabel 2), waterspitsmuis en bever (beide FFtabel 3) waargenomen.

Er zijn geen nesten van eekhoorn (FFtabel 2) aangetroffen in het plangebied. Mogelijk bieden de bomen rondom het plangebied nestgelegenheid aan eekhoorn. Mogelijk vormen bomen en/of struiken die aanwezig zijn binnen het plangebied onderdeel van het leefgebied van eekhoorn.

Het plangebied huisvest geen bomen die geschikt kunnen zijn als vaste rust- en verblijfplaats van boommarter (FFtabel 3). Mogelijk treft de boommarter dit wel in de omgeving van het plangebied aan. Vanwege de woonfunctie van het plangebied is het uitgesloten dat het plangebied essentieel onderdeel vormt van het leefgebied van boommarter.

Aangezien het plangebied omgeven is door raster (foto 11) kan redelijkerwijs worden uitgesloten dat het plangebied onderdeel vormt van het leefgebied van de das (FFtabel 3).

Foto 11. Raster

De waterspitsmuis (FFtabel 3) komt alleen vlak langs wateroevers voor. Het voorkomen van waterspitsmuis in het plangebied kan redelijkerwijs worden uitgesloten.

De bever (FFtabel 3) is waarschijnlijk waargenomen langs de rivier de Rijn. Het plangebied is niet geschikt voor bever. Het voorkomen van bever in het plangebied kan worden uitgesloten.

Effectbeoordeling

Het onderzoeksgebied is geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. Doordat de functie van het plangebied niet wijzigt zullen er geen negatieve effecten optreden ten aanzien van foerageergebied van vleermuizen. De bebouwing in het plangebied biedt vanwege de bouwkundige constructie mogelijk verblijfplaatsen aan vleermuizen. Met de sloop van de bebouwing kunnen deze verblijfplaatsen vernietigd worden.

Mogelijk benut een aantal grondgebonden zoogdieren van FFtabel 1 het onderzoeksgebied als (onderdeel van hun) leefgebied. De voorgenomen ontwikkeling heeft mogelijk een negatief effect op deze soorten.

Het plangebied vormt mogelijk onderdeel van het leefgebied van de eekhoorn. Indien bosschages of individuele bomen verwijderd worden heeft dit mogelijk een negatief effect op het voorkomen van de eekhoorn (FFtabel 2). Echter, in de omgeving van het plangebied is veel alternatief geschikt leefgebied aanwezig en bovendien zal rondom de nieuwe woning opnieuw een tuin gerealiseerd worden welke opnieuw geschikt zal zijn als onderdeel van het leefgebied van eekhoorn. Negatieve effecten op eekhoorn zijn redelijkerwijs uit te sluiten.

Het plangebied vormt geen essentieel onderdeel van het leefgebied van de boommarter (FFtabel 3). Aangezien de functie van het plangebied feitelijk niet wijzigt zijn negatieve effecten op boommarter uit te sluiten.

Mitigerende maatregelen

Nader onderzoek moet uitwijzen of daadwerkelijk verblijfplaatsen van vleermuizen in de bebouwing aanwezig zijn. Dit onderzoek dient te worden uitgevoerd volgens het vleermuisprotocol middels meerdere veldbezoeken gedurende de periode half mei tot en met eind september.

Voor de soorten van FFtabel 1 geldt in het kader van ruimtelijke ontwikkeling een algehele vrijstelling. Het is derhalve niet noodzakelijk om mitigerende maatregelen te nemen voor de zoogdiersoorten van FFtabel 1.

Conclusie

De voorgenomen ontwikkelingen hebben geen negatieve effecten op mogelijk aanwezig foerageergebied van vleermuizen. Nader onderzoek moet uitwijzen of daadwerkelijk verblijfplaatsen van vleermuizen in de te slopen gebouwen aanwezig zijn. Vleermuisonderzoek dient te worden uitgevoerd volgens het vleermuisprotocol middels meerder veldbezoeken gedurende de periode half mei tot en met eind september.

Het plangebied is voor een aantal grondgebonden zoogdieren van FFtabel 1 geschikt als (onderdeel van hun) leefgebied. Voor de soorten van FFtabel 1 geldt in het kader van ruimtelijke ontwikkeling een vrijstelling. Het is derhalve niet noodzakelijk om mitigerende of compenserende maatregelen uit te voeren voor de zoogdiersoorten van FFtabel 1.

Het plangebied vormt mogelijk onderdeel van het leefgebied van de eekhoorn (FFtabel 2). Indien boommarter (FFtabel 3) voorkomt in de omgeving van het

plangebied, vormt het plangebied geen essentieel onderdeel van het leefgebied van de boommarter. Aangezien de functie van het plangebied feitelijk niet wijzigt zijn negatieve effecten op eekhoorn en boommarter uit te sluiten.

5 Conclusies

Beschermde gebieden

Het onderzoeksgebied ligt op circa 4 kilometer van het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied “Kolland & Overlangbroek”. Vanwege de afstand tot Natura 2000-gebieden, en de lokale aard van de plannen, zijn effecten van de voorgenomen ontwikkeling hierop uitgesloten.

Het plangebied is gelegen binnen het Natuurnetwerk Nederland. Er rust geen beheertype op het plangebied. Effecten op het NNN kunnen alleen optreden middels externe werking. Uit de EHS-wijzer van de Provincie Utrecht blijkt dat het voor de effect bepaling van de voorgenomen plannen op het NNN van belang is of het gaat om een kleinschalige of grootschalige uitbreiding van de bestaande functie. Het voornemen is om de bestemming bedrijfswoning te wijzigen in woonbestemming. Met deze wijziging vindt er geen uitbreiding van de huidige functie plaats. De functie van het plangebied wijzigt feitelijk niet, het is en blijft bewoond. Gezien het lokale karakter van de voorgenomen ontwikkeling, het slopen van de huidige gebouwen en plaatsen van een nieuwe woning, zijn negatieve effecten op het NNN redelijkerwijs uit te sluiten.

Beschermde soorten

In het plangebied komen mogelijk verschillende beschermde soorten voor die vermeld staan in de tabellen van de Flora- en faunawet, zie tabel 1 op pagina 25.

Soorten van FFtabel 1

Mogelijk wordt het plangebied gebruikt door enkele grondgebonden zoogdieren en amfibieën, die zijn opgenomen in FFtabel 1. De voorgenomen plannen hebben mogelijk een negatief effect op zoogdieren en/of amfibieën van FFtabel 1.

Het is niet uitgesloten dat de beschermde wijngaardslak (FFtabel 1) voorkomt in het plangebied. De voorgenomen werkzaamheden kunnen negatieve effecten hebben op deze soorten.

Voor de soorten van FFtabel 1 geldt in het kader van ruimtelijke ontwikkeling een algehele vrijstelling. Het is derhalve niet noodzakelijk mitigerende maatregelen te nemen voor de soorten van FFtabel 1.

Soorten van FFtabel 2

Mogelijk komt de reptielsoort levendbarende hagedis (FFtabel 2) voor in het plangebied. De voorgenomen werkzaamheden kunnen negatieve effecten hebben op deze soort.

Na het plaatsen van het paddenscherm (zie Soorten van FFtabel 3) dienen eventueel aanwezige levendbarende hagedissen uit het plangebied weggevangen te worden. Om levendbarende hagedis weg te mogen vangen dient een ontheffing aangevraagd te worden.

Het plangebied vormt mogelijk onderdeel van het leefgebied van de eekhoorn. Indien bosschages of individuele bomen verwijderd worden heeft dit mogelijk een negatief effect op het voorkomen van de eekhoorn (FFtabel 2). Echter, in de omgeving van het plangebied is veel alternatief geschikt leefgebied aanwezig en bovendien zal rondom de nieuwe woning opnieuw een tuin gerealiseerd worden welke opnieuw geschikt zal zijn als onderdeel van het leefgebied van eekhoorn. Negatieve effecten op eekhoorn zijn redelijkerwijs uit te sluiten.

Soorten van FFtabel 3

Er kan niet worden uitgesloten dat er incidenteel een zwervende rouwmantel, keizersmantel of heideblauwtje (alle FFtabel 3) kan worden waargenomen in het plangebied. Het plangebied betreft geen essentieel leefgebied voor deze soorten. Het kan uitgesloten worden dat de voorgenomen plannen negatieve effecten hebben op het mogelijk incidenteel voorkomen van rouwmantel, keizersmantel of heideblauwtje.

Mogelijk komen de amfibiesoorten heikikker, poelkikker en/of rugstreeppad (alle FFtabel 3) en/of de reptielsoorten hazelworm en/of ringslang (alle FFtabel 3) voor in het plangebied. De voorgenomen werkzaamheden kunnen negatieve effecten hebben op deze soorten. Door het plaatsen van paddenscherm in de periode april tot en met half juli kan voorkomen worden dat de soorten heikikker, poelkikker en/of rugstreeppad negatieve effecten ondervinden van de voorgenomen werkzaamheden. Na het plaatsen van het paddenscherm dienen eventueel aanwezige levendbarende hagedis, hazelworm en/of ringslang uit het plangebied weggevangen te worden. Om soorten uit FFtabel 3 weg te mogen vangen dient een ontheffing aangevraagd te worden.

De voorgenomen ontwikkelingen hebben geen negatieve effecten op mogelijk aanwezig foerageergebied van vleermuizen (FFtabel 3). Nader onderzoek moet uitwijzen of daadwerkelijk verblijfplaatsen van vleermuizen in de te slopen gebouwen aanwezig zijn. Vleermuisonderzoek dient te worden uitgevoerd volgens het vleermuisprotocol middels meerder veldbezoeken gedurende de periode half mei tot en met eind september.

Indien boommarter (FFtabel 3) voorkomt in de omgeving van het plangebied, vormt het plangebied geen essentieel onderdeel van het leefgebied van de boommarter. Aangezien de functie van het plangebied feitelijk niet wijzigt zijn negatieve effecten op eekhoorn en boommarter uit te sluiten.

Soorten van FFtabel vogels

Het plangebied is geschikt als foerageer- en broedgebied voor algemene vogelsoorten (FFtabel vogels). Als het verwijderen van bomen en struiken buiten het broedseizoen plaatsvindt, wordt voorkomen dat er negatieve effecten optreden ten aanzien van algemeen voorkomende vogelsoorten.

Het is niet uitgesloten dat de huismus voorkomt binnen het plangebied. Om te bepalen of huismus daadwerkelijk voorkomt in het plangebied en welke functie het plangebied voor de huismus heeft dient nader onderzoek plaats te vinden. Het onderzoek naar huismussen kan worden uitgevoerd in de periode april tot en met augustus.

Het plangebied vormt mogelijk onderdeel van het grotere foerageergebied van kerk-, rans-, en/of steenuil. Aangezien de functie van het plangebied niet wijzigt, zijn effecten op foerageergebied van kerk-, rans-, en/of steenuil uit te sluiten.

Tabel 1. Overzicht mogelijk aanwezige en aangetroffen beschermde soorten

Soort(groep)	Bescherming	Functie plangebied	Mogelijk effect	Ontheffing nodig	Maatregelen
Amfibieën	FFtabel 1	Landhabitat	Ja	Nee, algehele vrijstelling	-
Grondgebonden zoogdieren	FFtabel 1	Leef- en foerageergebied	Ja	Nee, algehele vrijstelling	-
Wijngaardslak	FFtabel 1	Leefgebied	Ja	Nee, algehele vrijstelling	-
Eekhoorn	FFtabel 2	Leefgebied	Nee	-	-
Levendbarende hagedis	FFtabel 2	Leefgebied	Ja	Ja	Wegvangen
Rouwmantel	FFtabel 3	Foerageergebied	Nee	-	-
Keizersmantel	FFtabel 3	Foerageergebied	Nee	-	-
Heideblauwtje	FFtabel 3	Foerageergebied	Nee	-	-
Heikikker	FFtabel 3	Landhabitat	Ja	Nee, op voorwaarde uitvoeren maatregelen	Plaatsen paddenscherm april – half juli
Rugstreeppad	FFtabel 3	Landhabitat	Ja	Nee, op voorwaarde uitvoeren maatregelen	Plaatsen paddenscherm april – half juli
Poelkikker	FFtabel 3	Landhabitat	Ja	Nee, op voorwaarde uitvoeren maatregelen	Plaatsen paddenscherm april – half juli
Ringslang	FFtabel 3	Leefgebied	Ja	Ja	Wegvangen
Hazelworm	FFtabel 3	Leefgebied	Ja	Ja	Wegvangen
Vleermuizen	FFtabel 3	Foerageergebied	Nee	-	-
Vleermuizen	FFtabel 3	Verblijfplaatsen	Ja	Mogelijk	Nader onderzoek in de periode half mei t/m september
Vogels (niet jaarrond beschermd)	Vogels	Foerageer- en broedgebied	Ja	Nee, op voorwaarde uitvoeren maatregelen	Verwijderen en/of snoeien van begroeiing buiten het broedseizoen
Huismus	Vogels met een jaarrond beschermd nest	Foerageer- en broedgebied	Ja	Mogelijk	Nader onderzoek april - augustus
Steenuil / Kerkuil / Ransuil	Vogels met een jaarrond beschermd nest	Foerageergebied	Nee	-	-

Geraadpleegde bronnen

Literatuur

- + Bos F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff, De Vlinderstichting, 2006. De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea). Nederlandse Fauna 7. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
- + Creemers R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON) (redactie). 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland, Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey Nederland, Leiden.
- + Eelerwoude B.V. 2007. Quickscan Flora- en Faunawet, Savendonk Boxtel.
- + Eelerwoude B.V. 2008. Flora- en faunawetonderzoek, Savendonk Boxtel.
- + Korsten, E. en Regelink J.R. Herkennen van potentiële vleermuiswaarden: in het kader van quickscans en andere ecologisch vooronderzoek. Zoogdiervereniging- rapport 2010.44. Zoogdiervereniging, Nijmegen.
- + Limpens, H., K. Mostert, W. Bongers, 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen, onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- + Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Brochure: Buiten aan het werk? Houd tijdig rekening met beschermde dieren en planten, 22 februari 2005.
- + Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, 2002. De Nederlandse libellen (Odonata). Nederlandse Fauna 4. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
- + RVO, 2014. Soortenstandaard heikikker.
- + RVO, 2014. Soortenstandaard huismus.

Internet

- + EHS-wijzer provincie Utrecht: <http://ehs-wijzer.provincie-utrecht.nl/>
- + Natura 2000-gebieden, <http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapszoek2.aspx>, 2 februari 2016
- + NNN: webkaart.provincie-utrecht.nl, 4 februari 2016
- + www.compendiumvoordeleefomgeving.nl
- + www.eis-nederland.nl
- + www.libellennet.nl
- + www.ravon.nl
- + www.soortenbank.nl
- + www.telmee.nl
- + www.vlindernet.nl
- + www.waarneming.nl
- + www.zoogdiervereniging.nl

Bijlage 1 Wet- en regelgeving

Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet beschermt soorten, niet individuele planten of dieren, om te voorkomen dat het voortbestaan van de soort in gevaar komt. Alle soorten hebben een eigen rol in het ecosysteem en dragen bij aan de biodiversiteit.

Doelstelling van de Flora- en faunawet is de bescherming en het behoud van in het wild levende planten- en diersoorten. Het uitgangspunt van de wet is het 'Nee, tenzij' principe. Dit betekent dat geen schade mag worden gedaan aan beschermde dieren of planten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan. Heel vaak gaan activiteiten en de bescherming van soorten prima samen. Soms is het optreden van schade aan beschermde dieren en planten echter onvermijdelijk. In die situaties is het nodig om vooraf te bekijken of hiervoor een vrijstelling geldt, of dat een ontheffing moet worden aangevraagd.

In de Flora- en faunawet geldt een verbod op activiteiten met een schadelijk effect op beschermde soorten. De wet spreekt niet van (ruimtelijke) plannen. Op basis van de onderzoeksplicht (Wro) en de plicht tot het vaststellen van een uitvoerbaar plan dient bij het maken van bestemmingsplannen beoordeeld te worden of er belemmeringen aanwezig zijn voor verlening van een eventuele ontheffing voor de activiteiten in het plan.

Voor ruimtelijke ontwikkelingen is in sommige gevallen een vrijstelling van de verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet van toepassing. Bij de vrijstellingsregeling zijn twee criteria belangrijk: de zeldzaamheid van de aangetroffen soort en de ingrijpendheid van de werkzaamheden. Hoe zeldzamer de soort en hoe ingrijpender de activiteit, hoe strikter de regeling:

- + voor de soorten van FFtabel 1 is geen ontheffing nodig;
- + voor de soorten van FFtabel 2 geldt dat moet worden gewerkt volgens een door de minister goedgekeurde gedragscode. Indien er geen goedgekeurde gedragscode voorhanden is, zijn ook de soorten uit FFtabel 2 ontheffingsplichtig;
- + voor soorten van FFtabel 3 moet altijd ontheffing worden aangevraagd. Deze bescherming geldt ook voor hun vaste rust- en verblijfplaatsen.

De zorgplicht uit artikel 2 blijft echter altijd van toepassing op alle in het wild levende planten en dieren en hun directe leefomgeving.

Natuurbeschermingswet 1998 (bron: Rijksoverheid)

De Natuurbeschermingswet regelt de bescherming van gebieden die als staats- of beschermd natuurmonument zijn aangewezen. Deze juridische status geeft extra bescherming aan bijzonder waardevolle en kwetsbare natuurgebieden. Het belangrijkste onderdeel van de wet is dat er een aparte vergunning nodig is voor activiteiten die mogelijk schadelijk zijn voor het natuurmonument. Het maakt daarbij niet uit waar die activiteiten plaatsvinden, dat kan zowel binnen als buiten het natuurgebied zijn (de zogenaamde 'externe werking'). Op dit moment is ongeveer 300.000 ha natuurgebied aangewezen als staats- of beschermd natuurmonument.

In 2005 is de gewijzigde Natuurbeschermingswet (Nb) 1998 in werking getreden. Daarmee voldoet Nederland aan de eisen van de Europese natuurwetgeving. De wet biedt een beschermingskader voor de flora en fauna binnen de aangewezen beschermde gebieden, de zogenaamde Natura 2000-

gebieden. Hieronder vallen de speciale beschermingszones volgens de Vogel- en Habitatrichtlijn, gebieden die deel uitmaken van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), beschermde natuurmonumenten en staatsnatuurmonumenten.

De wet bepaalt dat projecten en andere handelingen die de kwaliteit van de habitats kunnen verslechteren of die een verstoring effect kunnen hebben op de soorten, niet mogen plaatsvinden zonder vergunning. Ook plannen moeten getoetst worden op hun gevolgen voor de Natura 2000-gebieden. Dit gebeurt met de habitattoets. De habitattoets is vastgelegd in de Natuurbeschermingswet 1998.

De habitattoets bestaat uit drie onderdelen:

- + oriëntatiefase (en vooroverleg);
- + verslechterings- en verstoringstoets;
- + passende beoordeling.

De oriëntatiefase maakt geen deel uit van de in de wet geregelde procedures. In de praktijk is deze stap nodig. Gezamenlijk met het bevoegd gezag wordt bepaald of goedkeuring van het plan nodig is en welke verdere procedure doorlopen moet worden. Afhankelijk van de kans en omvang van de effecten op een Natura 2000-gebied bestaat de vervolgpcedure uit het uitvoeren van een verslechterings- en verstoringstoets, een passende beoordeling of geen enkele toetsing.

Indien er geen kans is op negatieve effecten op een Natura 2000-gebied is geen goedkeuring vanwege de Natuurbeschermingswet nodig.

Als uit de oriëntatiefase is gebleken dat er kans is op significant negatieve effecten voor het Natura 2000-gebied, dient een passende beoordeling te worden uitgevoerd. Indien uit de passende beoordeling blijkt dat er kans is op een significant negatief effect moet aan de volgende criteria worden voldaan:

- + er zijn geen alternatieve oplossingen voor het project die minder of geen negatieve effecten hebben voor het Natura 2000-(deel)gebied;
- + er is sprake van dwingende redenen van groot openbaar belang;
- + er is voorzien in compenserende maatregelen.

Alléén als aan deze voorwaarden wordt voldaan, kan goedkeuring worden verleend.

Indien uit de oriëntatiefase is gebleken dat er een kans is op (niet-significante) negatieve effecten, dient een verslechterings- en verstoringstoets te worden uitgevoerd. Met dit onderzoek wordt bepaald:

- + of deze kans reëel is en
- + of de verslechtering of verstoring aanvaardbaar is.

Natuurnetwerk Nederland / Ecologische hoofdstructuur (bron: Rijksoverheid)

Natuurgebieden in Nederland zijn erg versnipperd. Het Natuurnetwerk Nederland (voorheen EHS) heeft als doel om natuurgebieden te vergroten en met elkaar te verbinden. Door verbindingen tussen natuurgebieden te maken, kunnen planten en dieren zich makkelijker verspreiden over meer gebieden. Hierdoor zijn deze gebieden beter bestand tegen negatieve milieu-invloeden. In grotere natuurgebieden kunnen bovendien meer soorten planten en dieren leven.

Het doel van het afwegingskader Ecologische Hoofdstructuur is om de EHS als netwerk van natuurgebieden te beschermen tegen negatieve effecten van ruimtelijke ingrepen. Dat betekent niet

dat ontwikkelingen zoals woningbouw en bedrijvigheid, verboden zijn. Door het doorlopen van het afwegingskader wordt vastgesteld of, en zo ja, onder welke voorwaarden een ontwikkeling in de Ecologische Hoofdstructuur kan worden toegelaten.

De bescherming van de Ecologische Hoofdstructuur vindt plaats door het nee-tenzij-regime uit de Nota Ruimte. Dit houdt in dat ruimtelijke ingrepen in de EHS met een negatief effect op de EHS in principe niet zijn toegestaan. Onder voorwaarden kan hiervan worden afgeweken.

De beleidsmatige basis voor het afwegingskader voor de Ecologische Hoofdstructuur is de Nota Ruimte. Daarnaast hebben Rijk en provincies een beleidskader Spelregels EHS opgesteld. Het beleidskader geeft een uitwerking, verduidelijking en aanscherping van de verschillende onderdelen van het afwegingskader. De provincies laten de inhoud van de Spelregels EHS doorwerken in het provinciaal ruimtelijk beleid.

De bescherming van de EHS gebeurt via de regelgeving van de ruimtelijke ordening. Het beschermingsregime is onder de Wro door het Rijk vastgelegd in de AMvB Ruimte en werkt via provinciale verordeningen door in gemeentelijke bestemmingsplannen.